

KUPUJTE VOJNE BONDE!

Silovite bitke za Cherbourg

ODLOČILNI BOJI V TEKU; TEŽAVE ZA NEMCE NARAŠČAJO

London, Anglija. — Zavezniki so zadnje tri dni svoje pozicije na obrežju Normandije razširili in izboljšali. Fronta se sedaj razteza od vzhoda par milj od obrežnega mesteca Cabourg, pa vse skozi po obrežju Normandije gori tik do St. Vaast la Hougue na cherbourškem polotoku.

Zavezniki z vso možnostjo pritiskajo proti Cherbourgu, od katerega so zdaj oddaljeni le še 11 milj. Nemci se silovito upirajo, in uporabljajo svoje najboljše čete. Poslužujejo se istih metod kakor Zavezniki, namreč, da pošiljajo svoje padalne čete (parašutnike) za zavezniško črto. Zavezniki te napade spretno odbijajo in ustavljajo. S zavzetjem Cherbourga,

kar se pričakuje vsak čas, bodo Zavezniki ustanovili glavno oporišče ker Cherbourg je ena najboljših francoskih luk.

Zelo hudi boji divjajo tudi v sredini. Mesto Caen imajo angleške čete obkoljeno. Kanadske čete so v nedeljo zasedle Tilly-sur-Seuilles in njihova ost prodira dalje v zaledje. Amerikanci so vzeli Nemcem po hudih bojih Lison in mesto Carentan imajo obkoljeno. Nemško (Nadaljevanje na 4. strani)

NEMŠKI UMIK V ITALIJI VELIK NERED; DRUGE VESTI

Rim, Italija. — Nemci so v Italiji doživeli tako občuten poraz, da se ne morejo zbrati, da bi se ustavili proti Zaveznikom. Ameriške čete pod generalom Clarkom so dospale včeraj že do Montalti di Castro, ki se nahaja 70 milj vzhodno-severno nad Rimom ob tirheninskem obrežju. Angleške čete ob Jadranu pa so vrgle Nemce iz Pescara in iste naslednje naprej proti severu. Nemci se v Italiji tako hitro umikajo, da jih Zavezniki niti dohajati ne morejo. V Italiji so doživeli popolno polomijo.

Zavezniki so dosedaj zasedli že skoro polovico Italije. Od Florence se nahajajo le še dobrih 80 milj.

Iz Jugoslavije omenjajo poročila, da so partizani zopet v ofenzivi v zapadni Bosni. Z več dni trajajo hudi boji, ki delajo Nemcem velike težave. Na otoku Braču so partizani razdejali vse naprave in zveze. Zadnje vesti omenjajo, da so

ruske čete prodrle od 15 do 20 milj v finski trdnjaviški pas na ožinah Karelije. Pri Tarnapolu v Galiciji pa so odbili ponovne nemške protinapade.

V južnem Pacifiku so Amerikanci izvršili zadnje dni več uspešnih napadov na otok Palau in na več drugih marianških otokov. Japoncem so uničili 22 vojnih letal pri napadu na Palau.

V sredini Kitajske med Hankowom in Cantonom pa Japonci še vedno napredujejo in resno ogrožajo kitajske pozicije. Poročilo omenja, da ta japonski uspeh zna podaljšati vojno, ker bo zelo oslabil kitajski odpor.

"ATLANTSKA STENA JE STORILA SVOJE", TRDIJO NEMCI

Stockholm, Švedska. — Zanimivo je, kaj pravijo o invaziji Nemci. V švedsko prestolnico, kjer se križajo med Zavezniki in Nemci razne vesti, se sliši marsikaj iz Nemčije. Tako je nemški list "Deutsche Allgemeine Zeitung" odgovarjala in pojasnevala onim, ki so doma popraševali, kako je mogoče, da so Zavezniki prebili Atlantsko steno, tako-le: "Atlantska stena je storila vse, kar je bilo od nje pričakovati. Visoka komanda ni nikoli verovala, da trdnjave ob Atlantiku bi mogle vzdržati odločne napade. Storila pa je svoje, da je zadrževala napade v valovanju in iste zadržala, da so jih mogli nemški branilci disorganizirati."

Glede nemških podmornic se izgovarjajo Nemci, da niso mogli uspešno operirati v tako majhnem prostoru.

Neka nemška žena, ki je prišla iz Berlina na Švedsko, pa pove, da so prišli v Berlin elitne nazijske udarne čete, radi

vzdrževanja reda, če bi vesti o invaziji povzročile kake nemire. Povedala je tudi, da povprečni Nemec v Berlinu vprašuje: Kje so Rommelove čete? Kaj se je zgodilo z našim letalstvom?

Vladni propagandni urad v Berlinu je pa objavil, da Nemci uporabljajo neke nove gibajoče topove, ki se dajo voditi iz zaklonišč. Imenujejo jih "kačje glave".

Iz teh vesti je razvidno, da so Nemci od invazije vsestransko zmedeni. Izmišljajo si to in ono, da farbajo domačo in tujo javnost. Iz vseh izmišljotin pa je razvidno, da slabo jim gre!

PRIZOR, KI SE VEDNO PONAVLJA

Tu kaj spet vidimo, kako ameriška pehota prihaja na novo obrežje med sovražnim ognjem, da zavzema spet eno obrežno oporišče na dolgi cesti proti Tokiu. To pot so na Sarmi, Holandska Nova Gvineja.

ZAVEZNIŠKO BRODOVJE BOMBARDIRJA TOULON

Berne, Švica. — Od nazivev kontrolirana radio postaja v Vichy na Francoskem je poročala v nedeljo jutraj, da so zavezniške bojne ladje v Sredozemskem morju napadle francosko luko Toulon v južni Franciji. Zavezniška poročila o tem molče. Bilo pa je objavljeno poročilo iz Ženeve še v soboto, da so večji oddelki ameriških in angleških bojnih ladij odpluli še v soboto jutro na odprto morje iz pristanišča na otoku Korziki. Kam, poročilo ni omenjalo. Nemški vojaški voditelji v Berlinu so menili, da bodo Zavezniki skušali vpasti tudi v južno Francijo s Sredozemskega morja ter tako otvoriti proti Nemcem čim največ mogoče front. Zavezniki so začeli povzročati Nemcem ne male skrbi vse povsod.

BENEŠ NAPOVEDUJE SU- NEK V JUŽNO FRANCIO IN NA BALKAN

London, Anglija. — Dr. Edward Beneš, predsednik češke zamejne vlade je v svojem radio govoru okupirani Češki naglašal, da sedanja vojna je prišla do svojih končnih faz. Vpad v južno Francijo pride vsak čas. Ruska ofenziva na Balkan preko Romunije do Donave in preko Galicije v Češko je v načrtu. Domovina bo kmalu osvobojena, je dejal.

NALOGA JE TEŽKA ...

London, Anglija. — Berlinska radio postaja je omenjala v nedeljo razgovor nekega poročevalca z maršalom Rommelom, da je dejal: "Jaz poznam moje fante, da bodo storili vse, da poženo angleške in ameriške vpadnike nazaj v morje. Naloga pa je težka." V zadnjem stavku je povedal resnico.

NOVA VLADA V ITALIJI

Rim, Italija. — V soboto je nastopila nova italijanska vlada, ki ji načeluje kot minister predsednik Ivano Bonomi. Maršal Badoglio ni več v vladi. Nova vlada je koalicijskega značaja.

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je podpisal v soboto od kongresa sprejeti predlog, ki določa višino narodnemu dolgu \$260,000,000,000. Dosedanja višina je bila \$210,000,000,000. Resnični narodni dolg pa je znašal 8. junija t. l. \$188,772,546,581.00.

New York, N. Y. — Petainova vlada v Franciji je razpustila zadnji teden mladinska delavska taborišča. To v sporazumu z nemškimi oblastmi v Franciji, da bodo francoski mladci tako na razpolago za vojaška dela v nemški vojski.

London, Anglija. — Francoska radio postaja v Moroko je objavila vest, da je neki partizan umoril v Milanu na Italijanskem japonskega mornariškega atašea pri Mussolinijevi vladi. Vest je prišla iz Milana, omenja postaja.

New York, N. Y. — V južni Franciji so se dvignili francoski patriotje in oblegajo mesto Grenoble. Tako poroča švicarski list "La Suisse" od zadnje sobote. V Franciji so zelo napete razmere, odkar narod zaznava, da je invazija v teku.

London, Anglija. — Angleški poročevalci so zvedeli, da so nazijske oblasti obvestile nemške civilne podanike v Ni-zozemski, naj bodo pripravljeni na hiter odhod iz dežele v slučaju potrebe. Obvestilo je zanimivo, ker kaže, da Nemci pričakujejo razne dogodke.

Berne, Švica. — Nemška radio postaja je objavila, da je te dni umrla bivša avstrijska nadvojvodinja Marija Jozefa Habsburška, mati zadnjega avstrijskega cesarja Karla. Umrli je v gradu pri jezeru Starnberg na Bavarskem.

London, Anglija. — Angleške bojne ladje so v soboto potopile v rokavskem kanalu od francoskem obrežju štiri velike nemške vlačilne čolne. Nemci vozijo ob obrežju pod zaščito obrežnih baterij material za svojo vojsko.

RUSI PRIČELI Z OFENZIVO PROTI FINCEM

London, Anglija. — Iz Finske poročajo, da so v noči med petkom in soboto Rusi pričeli s splošno ofenzivo na Karelijski ožini nad Leningradom. Rusi so otvorili veliko kanonado in večje število vojnih letal sodaljuje v napadu. Prvi dan so Rusi sestrelili v spopadih nad finskim ozemljem 14 nemških letal. V Finski se nahaja, kolikor znano od sedem do deset nemških divizij in Finci sami morajo imeti kakih dvajset divizij z vsemi rezervami vred. Rusi bodo s svojo ofenzivo skušali stre-ti odpor Finske in nato ob Severnem morju prodrati v Norveško, katero imajo Nemci še vedno v svojih rokah. Fincem je bila dana več mesecev privlačnost, da bi sklenili mir z Rusi, kar so pa odklonili. Zdaj bodo morali plačati račun za svojo trdovratnost.

PAPEŽ ZAHVALJUJE PRED- SEDNIKA ROOSEVELTA

Rim, Italija. — Sv. Oče Pij XII. je poslal potom generala Clarka, ki poveljuje peti ameriški armadi v Italiji, priručno zahvalo predsedniku Rooseveltu, za točno pomoč in oskrbo begunskih režežev v Rimu. Zavezniška vojaška vlada zdaj oskrbuje in urejuje gospodarske in politične potrebe v osvobojenih delih Italije.

FRANCOSKI PARAŠUTNIKI PRIPRAVLJENI ZA AKCIJO

London, Anglija. — Francoske čete bodo v kratkem poslale v akcijo v Francijo. Posebno bodo začeli uporabljati francoske parašutnike, ker jim je kot domačinom znan teren, pota in ceste in bodo kot taki velike koristi zaveznikom. Večje število parašutnikov, ki so jih izurili v Angliji za ta namen, je že pripravljenih.

MLADEGA VOJAŠKEGA KU- HA VJELI V ITALIJI

Neapelj, Italija. — Zadnje soboto so ameriški vojaki v Italiji vjeli 14 letnega nemškega vojaškega kuha. Slučaj kaže, da Nemci mašijo svoje vrzeli že z mladoletnimi dečki.

VELIKA KAMPANJA ZA PRODAJANJE VOJNIH BONDOV

Chicago, Ill. — Prihodnji petek večer dne 16. junija točno ob 7:30 uri bo v dvorani sv. Štefana v Chicagi velika prireditev za razmah in poživitve akcije za prodajanje vojnih bondov petega vojnega posojila, ki se je pričelo v ponedeljek 12. junija.

Prireditev bo zelo živahna, značaja. Vsestranska zabava bo na razpolago za navzoče. Zabavali bodo navzoče posebni ljudje iz mesta in tudi domačih lokalnih talentov ne bo manjkalo. Med govorniki bodo, kolikor dosedaj znano, Mr. Joe Kohout, predsednik lokalnega odbora za odmerke, poleg njega bodo še drugi govorniki. Slovence bo zastopal naš ugledni rojak Mr. Leo Jurjovec, predsednik Zapadne Slovenske Zveze in predsednik posojilnice Reliance Federal Savings and Loan Association.

Posebnost bo to, da bodo določene za navzoče "srečne nagrade", namreč, da bodo tisti, ki jih bo zadela sreča, deležni nagrad v obliki vojnih bondov. Pet vojnih bondov za \$125.00 bo v ta namen razdeljenih med navzoče in jih bo darovala v ta namen naša slovenska posojilnica. Zato ste vabljeni vsi, da pride v petek večer v šolsko dvorano na veliko prireditev v pomoč kampanji za prodajanje vojnih bondov.

Naj nikogar ne manjka!

Mr. Leo Jurjovec

KDO BO STRL NEMŠKO MOČ NA BALKANU? — ALI RUSI?

Kairo, Egipt. — Kakor te dni poroča znani Richard Mower v Chicago Daily News, se bo vsak čas začela velika ruska ofenziva, ki bo zdobila nemško moč na Balkanu; vsaj vojaški opazovalci v Kairu so tega mnenja. Kakor hitro se bo jasno pokazalo, ali je od zavezniškega vpada na zapadu pričakovati, da bo iz njega res nekaj zgančev, bodo Rusi udarili z vso silo. To se bo zgodilo morda še ta teden.

Na Balkan se Nemci ne morejo posebno zanašati. Na Rumunijo in Bolgarijo se ne morejo veliko opirati. Jugoslavija in Grčija sta pa tako v vednem boju proti njim. Če torej Rusi pritisnejo zares, kakor najbrž bodo, se bo ta jugovzhodna stran Hitlerjeve evropske trdnjave sesula kot razbit lonec.

Zadnje dni so se Nemci na besarabijski fronti kakor razdražene ose zaganjali v Ruse, da bi jim skazili priprave za veliko ofenzivo. Če so s tem početjem res kaj dosegli — izgleda, da ne — se bo že pokazalo prav hitro, že te dni.

Rumunija. — Na besarabijski fronti imajo Nemci veliko moč. Za seboj so pripravili obrambno črto od izliva Donave skozi Galati in proti zahodu do Karpatov. Močvirno ozemlje donavske delte je Nemcem v prid, toda od Galati do Karpatov je 50 milj široka vrzel, ki jo bodo morali Nemci braniti, če hočejo rešiti Bukarešt. Nemcem pomaga 10 rumunskih divizij, to je polovica rumunske armade. Rumunci se precej dobro bojujejo proti Rusom; od kraja so imeli slabo opremo, sedaj pa so jih Nemci precej dobro opremili. Rumunija ni pod nemško okupacijo, le v posameznih okrajih, kakor na

oljnih poljih v Poelsti, imajo Nemci svojo protiletalsko obrambo.

Bolgarija. — V kolikor je znano v Kairu, Nemci niso res okupirali Bolgarije in niso poslali tja pet svojih divizij, pač pa skušajo pomagati do moči fašistom naklonjeni vladi, da bi ta obvarovala bolgarsko vojsko pred razsulo. Bolgarski vojaki uhajajo k partizanom v Macedoniji in južni Srbiji. Nemci so zasedli le pristanišči Varna in Burgas in po vsej priliki tam nimajo več kot eno divizijo. Bolgarska vlada je za Nemce, ne pa bolgarsko ljudstvo. Ne njihova vlada ne Nemci niso mogli prisiliti bolgarske vojske, da bi šla proti Rusom, četudi dela marsikaj drugega, kar Rusom ni v korist. Diplomatski odnosi med Rusijo in Bolgarijo so tako napeti, da lahko vsak trenutek počiho. Sovjetski poslanik se ni povrnil v Sofijo in družine ruskih diplomatov so se umaknile v Turčijo. Če pride do preseka med Bolgarijo in Rusijo, je bolj verjetno, da se bo bolgarska vojska uprla proti svoji vladi, kakor pa da bi šla proti Rusom.

Grčija. — Nemci imajo tu še v oblasti večja mesta, občevalne zveze, železnice in ceste med Atenami in Saloniki, na zahodni strani pa cesto do Larisse skozi Mecovo na albansko obrežje. Njihove čete tam so (Dolge na 4. strani)

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$4.00	For one year \$4.00
Za pol leta 2.00	For half a year 2.00
Za četrt leta 1.25	For three months 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$4.50	For one year \$4.50
Za pol leta 2.25	For half a year 2.25
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor sadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutro. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisne uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

OB INVAZIJI EVROPE

V vsaki vojni nastane vse polno tujih izrazov ali, kakor pravimo, tujk. Tudi beseda invazija je tujega izvora. Prihaja iz latinščine in pomeni sovražni naval, ali vpad vojske. O invaziji, ki se je prav te dni začela, je govoril svet že zadnji dve leti. Odkar se je morala umakniti angleška vojska iz evropskega kontinenta pri Dunkirku leta 1940, se je gozilo, da se bo povrnila, ko pride čas za tak vpad, nazaj na evropski kontinent.

Nemci ob začetku vojne niso računali, da se jim bo vojna tako srečno razvijala, kakor se je razvijala za nje prvi dve leti. Mislili so le, da bodo razkosali Poljsko, jo obdržali, tako tudi preje pogaženo Češko, potem pa se pripravljali na ugodne trenutke naprej. Kajti tega, da jim bo Francija v par tednih padla pod noge, kakor je, pač niso računali ob začetku. Zato so se do spomladi leta 1941 tudi dosledno izogibali vsakemu konfliktu z Rusi. Ampak, ko so pa pognali Angleže s kontinenta, francosko vojsko popolnoma razorožili, so se na zapadu čutili varne in postali so pijani neke zavesti, da je zdaj nastopil čas, ko si lahko osvoje ves svet. Ta zavest njihovega fanatizma jih je poglajala v napad na Rusijo. Prav tedaj si je Hitler sam podpisal smrtno obsodbo.

Pripravljanje druge fronte, oziroma invazije Evrope, nikakor ni bila lahka naloga za Zaveznike. Vsi so se bali velike odgovornosti za drugo fronto. Na prvem sestanku v Londonu med vojaškimi strokovnjaki Anglije in Amerike so se vse križem prepirali. Gorečniki so zahtevali drugo fronto. Trezni in preudarni, ki so računali z danimi možnostmi, pa so bili proti njej. Rusi so tisto prvo leto nosili vse breme najsilnejše borbe v zgodovini sveta. Le ruskim milijonom žrtev se ima svet zahvaliti, da ni danes pod prusko peto. Sovjetski voditelji so prvo leto vojne sarkastično zbadali Angleže in Amerikance, kaj in zakaj mečkajo z drugo fronto, kakor so. Boleče in neprijetno so bile tiste opazke. Leta 1942, ko je bil Molotov v Washingtonu, mu je bila obljubljena druga fronta. Izvajati pa je ni bilo moči, ker Zavezniki tedaj pač niso zmogli velikih težav, ki jih je zahtevalo tako podvzetje. Churchill se je drugi fronti najbolj upiral. Ali je bilo njegovo stališče na mestu ali ne, o tem bo ugotovila poznejša zgodovina, ki bo o tem govorila in ugotavljala.

Vojaški strokovnjaki so leta 1942 prišli do ugotovitve, da v letu 1942 nikakor ne bo mogoče otvoriti druge fronte, niti ne v prvi polovici leta 1943. Nato so naredili načrt za invazijo Severne Afrike, kar se je potem v jeseni leta 1942 uspešno izvedlo. Zdaj se vidi in prikazuje, da so imeli trezni vojaški strokovnjaki prav. Med tem se je položaj vsestransko spremenil. Nemci so morali iz Afrike in sredozemskih otokov in iz južne Italije. Rusi so jih iztirili iz Rusije in nemška vojska ni imela nobenega pokoja zadnje leto in pol. Zračni napadi, ki se vrste uro za uro, so že močno zrahljali nemške živce, in še druge težave; vse to je ustvarilo za Zaveznike nov psihološki moment, v katerem bo udar na kontinent vse drugače vplival, kakor bi bil pred časom.

Zanimivo je, da je Stalin igral zelo odlično in odločilno vlogo pri snovanju načrtov za drugo fronto. Ko so Rusi porazili Nemce pri Stalingradu, so očitali Rusi Zaveznikom, da nimajo namena za kako resno borbo proti Nemcem. Očitek je bil pač težak in Roosevelt je apeliral na Churchilla, da je nujni čas, da pregleda svoje stališče glede druge fronte. Na sestanku v Washingtonu sta nato sklenila, da predlagata Stalinu sestanek z njim. Ta sestanek se je vršil nato šele v decembru 1943 v Teheranu. Na tem sestanku, omenjajo zapiski, je Stalin zelo pozorno poslušal pripovedovanje o načrtih za drugo fronto. Nato je zahteval, naj mu povedo, kdo bo voditelj invazije. Ne Churchill ne Roosevelt mu nista mogla dati odgovora, ker voditelja še niso imeli določenega. Stalin je pripomnil, da vsi načrti imajo zanj malo pomena, če ne ve, kdo je mož, ki bo vodil invazijo. Tri dni pozneje sta mu povedala, da bo tisti mož general Eisenhower. Poročilo pravi, da se je Stalin na-

smejal in izjavil: "On bo naredil!" Pozneje je Stalin podelil Eisenhowerju najvišje rusko odlikovanje prvega reda Suvorova.

Invazija na evropski kontinent se sedaj od 6. junija letos naprej izvaja. Njen udar je mogočen. Zavezniki so se uspešno izkrcali in bijejo največjo borbo v zgodovini te vojne, ki bo odločila, kako hitro in kdaj bo nazijski zmaj v Evropi premagan, Evropa pa rešena iz njegovih krempeljev.

Invazijo Zaveznikov spremljajo upanja vsega demokratičnega sveta. Milijoni želijo zavezniškemu orožju uspeha, in na milijone src moli k Bogu za zmago pravice v tej borbi proti zlu in krivici, ki so jo izvajali barbarski Nemci nad nedolžnimi narodi po Evropi. Dan plačila se bliža, ko bodo vse krivice kaznovane, zasluženi narodi pa zopet svobodno zadihali v novem, prostem življenju. Dal Bog, da ta dan pride čimprej!

O KRALJICI
INSTRUMENTOV

Piše Ivan Radič

Chicago, Ill.

I.

G. urednik me je že pred več leti prosil, naj bi od časa do časa kaj napisal za Am. Slovence o glasbi. V mislih ni imel tehničnega pisanja, ki bi bilo namenjeno samo tistim, ki se pečejo z glasbo, temveč poljudno pisanje, ki bi ga vsi razumeli. Obljubil sem, da bom že kaj napisal "enkrat kasneje", potem sem se pa menda ravnal po tistem čudnem reku "Nikar ne napravi danes, kar lahko odložiš na jutri!" Pa je tudi dosti drugih, ki se ravna po tem čudnem reku, vsaj kar se dopisovanja tiče. Vsi raje beremo, kakor bi pa sami pisali.

Začel bom pisati o orglah, ker imam z njimi največ opraviti in ker se mi zdi, da s takim pisanjem morda kolikor toliko lahko koristim naši in drugim slovenskim naselbinam. Pri nas je ravno v teku nabiranje za orgelski sklad, iz katerega bo mo krili stroške za prenapreditev in znatno povečanje naših sedanjih orgel, kakor hitro pride mo vsaj deloma nazaj v normalne razmere in bodo tovarne za orgle spet izdelovale to kraljičino instrumentov namesto orožja za pobijanje ljudi. Prav bo, da v teku te kampanje malo več zvemo o orglah. Zadnje četrstoletje ni — v kolikor mi je znano — v nobenem slovenskem ameriškem listu izšel niti eden članek o orglah, pa je vendar najbrž ni slovenske cerkve v Ameriki, ki bi ne imela orgel, kakršnih že.

Kjer imajo v načrtu kake pravne ali dodatke za svoje orgle ali celo računajo na nov instrument, gotovo ne bodo napak naredili, če zdaj zberejo denar za ta namen. Zdaj vsak lahko dobi delo in tudi lažje daruje za tisto kar ga veseli, kar pa gotovo ne bo ostalo dolgo tako. Zdaj si tu in tam lahko dovolimo tudi kakšen posladek, kasneje morda niti za najpotrebnejše ne bo. Tozadevni sklep zavednih in naprednih faranov Sv. Stefana je gotovo zelo na mestu, ker se pač ravna po pregovoru, da je treba sušiti seno, kadar sonce sije. Za danes naj bo le nekoliko uvoda, prava reč pride kasneje. Ribničan je vzel sinčka s seboj v cerkev. Po maši pa vpraša bistri dečko:

"Kaj je pa bilo tisto, ki je tako cvillilo in tulilo v cerkvi?"

"To so bile orgle," pravi oče.

"Kaj pa so orgle?"

"To pa ni tako lahko povedati. To je napravljeno ravno tako, kakor če bi ti polovil vse mačke in pse v Ribnici in jih privezal v vrsto, tako da bi imeli glave pri steni. Potem bi pa potegnil zdaj eno mačko za rep zdaj drugo, pa spet stopil na rep zdaj majhnemu psu

zdaj velikemu, ali pa dvema skupaj, nazadnje bi pa z obema rokama prijel in potegnil z vso močjo vse mačke naenkrat za rep in z obema nogama skakal psom po repovih kar najhitreje bi mogel. Vidiš, ravno tako so narejene orgle."

Že dolga leta redno prebiram revije za organiste in imam doma celo vrsto knjig o ustroju in uporabi orgel, in v teh knjigah se lahko vidi na vsaki strani, da niso ležale mrtve na polici, temveč da jih nekdo stalno prebira. Marsikaj zanimivega je v teh revijah in knjigah, ne samo za organiste, temveč za vsakega. Poročila iz vseh mogočih krajev širom Amerike pa kažejo, da vladajo glede cerkvenih orgel razmere, ki jih ne moremo imenovati idealne. Ta kraljičina instrumentov le prepo-gostokrat ni kraljičina, temveč je uboga sirota Pepelčica, ki od nje pričakujejo, da bo vse naredila, drugače pa jo le odriavajo v kot in ravna jo z njo, kakor bi bila le nekako "potrebno zlo", da ne rečem smrtni greh.

Ta kraljičina je pogostokrat največja sirota, še predno je rojena. Ko zidajo novo cerkev, v nešteto slučajih niti ne mislijo na to, da bi pripravili primeren prostor za primerno velike orgle, ali pa jim odkažejo kakšen pokvečen kot, ki ga za nobeno drugo reč ne morejo porabiti. Ko kupujejo orgle, seveda ni zadržati denarja, pa si večkrat pomagajo s tem, da kupijo kaj starega iz kakega "muvišova", kar je gotovo boljše kakor nič, prav dosti prida za cerkvene potrebe pa največkrat ni, ker je bilo narejeno za čisto drugačne namene. Tudi obleka, ki je primerna za balne ple-salke, ali pa recimo za kopanje in sprehajanje po pesku na obrežju, ni namenjena in tudi ne primerna za resne in slovesne opravke.

Če so farani bolj zavedni in poštenjaki in hočejo nove in prave cerkvene orgle, prav pogosto nimajo zadosti denarja za popolnoma skladen in vsestransko zaokrožen instrument. Navadno se odločijo, da orgelski mojster postavi le najbolj potrebne spremene ali vrste piščalk, obenem pa pusti gotovo številno "blank tablets", da bodo nadaljne piščalke dodane kdaj pozneje. Nekaj podobnega imamo pri Sv. Stefanu. Zdaj pa berem v raznih knjigah in revijah, da je tak načrt silno nezanesljiv in ga je prav težko dokončati, ker se tudi v tem slučaju ljudje le preveč radi ravna po tistem križnogle-dem pravilu "Nikar ne napravi danes, kar lahko odložiš na jutri!" Bral sem pa tudi o številnih slučajih, kako so se razne župnije kmalu po veliki krizi, ko se je spet odprlo delo, zavzele in si dale izboljšati in dopolniti svoje orgle.

Kako je po naših slovenskih cerkvah, prav veliko ne vem. Pred leti sem bral v organistovskem mesečniku "Diapason", da imajo zdaj v eni cleveland-skih slovenskih cerkva nove orgle, ki jih je izdelalo cleveland-sko orgelsko podjetje Voetteler - Holtkamp-Sparling. To podjetje skuša razširiti zanimanje za orgle, kakor so jih delali v Nemčiji pred 200 leti, to je takozvane baročne orgle, z modernim sistemom seveda in nekaterimi modernimi registri. Vsekakor morajo biti orgle v tej slovenski cerkvi nekaj prav lepega in svojevrsnega. Tudi o eni ali drugi bližji slovenski naselbini sem slišal ali bral, da imajo tam orgle, ki zaslužijo to ime.

Ko so si naši prvi rojaki v Ameriki ustanavljali svoje slovenske župnije, so si postavili skromne cerkvice, pogostokrat lesene. Za takrat je bilo to prav veliko delo. Robjakov je bilo malo in še večina tistih se je nameravala prej ali slej povrniti v staro domovino. Kako bi bili mogli vedeti, da bodo iz skromnega začetka tako hitro zrastle pomembne slovenske naselbine, ki jih zdaj marsikje krasi prava katedrala! Delanje velikih načrtov za naprej je bilo takrat med njimi popolnoma nemogoče. Sedaj je vse nekaj drugega, posebno po župnijah, ki že imajo svoje farne šole. Povsod izpopolnjujejo, kar naj-boljše morejo, eno reč za drugo. Sedaj je mogoče, gledati precej daleč naprej. Mi bomo ostali tukaj. Naši mlajši bodo ostali tukaj.

Po nekaterih krajih, kjer se danes po pravici lahko postavljajo z vsem najboljšim, ni bilo vedno tako. Pred leti mi je pravil neki slovenski organist, ki je pozneje odšel v stari kraj, kake težave je imel s svojimi starimi orglami, ki so bile narejene tako, da se je igralna miza (console), kjer so tipke, držala kar skupaj z orglami. Največje piščalke so mu bile postavljene tik pred ušesi in mu tulile vanje, pevc pa so morali stati za njegovim hrbtom in biti obrnjeni v nasprotno smer. Ali si je mogoče misliti še bolj težavno, nerodno in neuspešno ureditev? Denarja za spremembo ni bilo. Siromaku ni preostajalo drugega, kakor da se je sam lotil dela, prijatelj mizar mu je pa pomagal. Končno se jima je posrečilo igralsko mizo ločiti od orgel, zveze pa podaljšati z navadno žico za lonce vezati. Ni bilo kakor "downtown", pomagalo je pa veliko, vsaj za nekaj časa.

Drugorodni organist, sedaj že pokojni, iz velike sosednje cerkve mi je tudi pripovedoval, da leta in leta za orgle ni bilo nobenega denarja. Skoraj vsako nedeljo mu je katero piščalko pičila muha, da se je drla kar sama od sebe brez konca in kraja. Drugače si ni mogel pomagati, kakor da je po maši zlezal v orgle in sitnico ven izdrl, kakor izdre dentist skazen zob. To je vsaki klepetavi piščalki zavezalo jezik, ali čez nekaj let je imel siromak tako velik kup izpuljenih piščalk, da nobenega spremena ni mogel več rabiti posamezno, ampak vedno le vse skupaj, pa še potem je bilo, kakor bi pisal na škrbaste grablje. Končno so pa le dali orgle popraviti. Stalo jih je \$5.000. Niti ene nove piščalki si niso s tem omislili, le stare orgle so dali prenaprediti iz mehaničnega na električno-pnevmatični sistem.

(Dalje prihodnjici)

VSAKDANJI KRUH

Evica je pri znanjih na obisku in s čudom gleda, da po kosilu molijo.

"Zakaj pa zdaj molite?" vpraša otrok.

"Zahvaljujemo se ljubemu Bogu, da nam je dal naš vsakdanji kruh!"

"O, vam je pa dobro!" vzki-kne Evica, "mi ga pa moramo pri peku kupovati!"

ZA OČETOVSKI DAN
V SPOMIN POKOJNEMU
OČETU

Pueblo, Colo.

Predragi oče, ljubljeni, A nikdar ne poznamo mi, ki zapustili ste ta svet, ko bilo mi mesecev devet.

Tedaj prav majhni hčerki dve Pustiti morali pač ste, Mladostni upi in načrti So bili Vam odvzeti, strti!

Ljudje so mi pripovedovali, Kako ste se odlikovali Ter bili blagega srca. Bog sam plačilo naj Vam da!

Za svoje pridno ste skrbeli, da vsega bi zadosti imeli, da gladko bilo bi jim življenje, Neznano zemeljsko trpljenje.

"Usoda kruta in nemila, Ki svojo roko si stegnila, Odvzela si očeta mi!" Tako srce mi govori.

Ze petdeset in sedem let Minulo je, odkar ta svet, Dolino solz, ste zapustili, Pa v raj se večni preselili.

Sedaj pa, oče ljubljeni, Nikoli ne poznamo mi, To upanje srce mi dviga, Ta nada dušo mi podžiga:

Ko moja pot bo dokončana Življenja slad in bol prestana, Ko luč ugasne mi v očesih, Pa snideva se v nebesih!

Marija Kogovšek.

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Popisuje Rev. Janex Hladnik

(Konec)

EDEN IZMED MNOGIH Je Slovenec, nekje iz Kranjskega.

Kmalu sem zvedel njegovo zgodbo, ki sem jo le s težavo zvelkel iz njega. Doma je tam iz povhograjskih hribov na Notranskem, kjer je dobil od očeta poštno slovensko ime, katero je po sinovi nerednosti večkrat prišlo v policijske zapiske. Lačen življenja in žejen svobode je pred 9 leti prišel v Argentino in je pozabil na dom, na Boga, na svoje in se klatil kdo ve kod okrog, dokler ni ostal razvalina tega, kar je nekoč bil, lep postaven fant.

Mihelčiču se je kar solza utrnila, ko je poslušal žalostno zgodbo tega fanta, kateremu je bila zapeljiva beseda svobode vzrok njegovega poloma... Tista pesem o svobodi je zelo lepa, le da jo premnogi čisto napačno razumejo. Vsaak ve, da mora vlak teči po tirih. Če skoči iz tira, je nesreča tu! Vsaak ve, da je treba voziti na levo. Če kdo hoče po svoje in zavozi desno, bo nesrečen on, pa še koga drugega bo spravil v nesrečo. Prav tako ima pa tudi človek za svoja dejanja svobodo, katero lahko porabi sebi v prid ali pa sebi v propast. Koliko pa je takih zgublencev, katere vsaka omejitev svobode draži, katerim ni nič mar pravic bližnjega, temveč se obnašajo, kot da so oni sami na svetu in vsi drugi morajo ugažati le njim in po njihovem... To je tista prokleta svoboda, katera napolnuje ječe, norišnice, bolnišnice, ki razdira srečne domove... Smo svobodni, toda pod našo svobodo je postava božja, s katero je Bog prav tako uravnal življenje ljudi, kakor je natančno pomeril tek zvezdam. Zvezde nikoli ne tréjo ena ob drugo, ker se natančno drže predpisane poti; ljudje pa si neprestano grene življenje, ker nočejo zvesto in z dobro voljo spoľnjevati, kar nam je dano kot dolžnost. Zato so pravde, zato sovraštva, zato neednini, zato prokletstvo, zato vojske in slednjič še posebni opomini, katere Bog človeštvu pošilja, da bi jih spomnil na sveto dolžnost, da svobodo uporabljajo v svoj resnični blagor, v korist bližnjemu in v čast božjo...

Ogledal sem si tudi gospodarske naprave Lebanove do (Dalje na 3. strani).

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Poroka

West Allis, Wis. — Poročno dovoljenje sta vzela te dni Michael Kugi Jr., 1520 So. 56th St. in Catherine Bojantz, 1022 So. 60th St. v West Allisu. — Bilo srečno!

Zopet doma

Milwaukee, Wis. — Po več tedenski boleznici se je iz bolnišnice sv. Luke vrnil na svoj dom Mr. Mike Geiser, predsednik društva in Zveze Lihija. Prestal je lažjo operacijo na nogi.

Molitvena ura

Cleveland, O. — Po sklepu Zveze Slovenskih Oltarnih Društev bo v nedeljo 18. junija 1944 Molitvena ura za mir od 3—4 popoldne pri Lurški Mariji, Providence Heights, Euclid, Ohio. V vsakem vremenu. Za odbor: Rev. Julij Slapšak.

Iz Kalifornije

Chicago, Ill. — Iz Los Angeles, kjer je zaposlen v ladjedelnici, je te dni prišel na enome-sečni oddih k sorodnikom in prijateljem v Chicago Mr. Ludwig Skala s svojo soprogo. Prejšnja leta je dolgo dobo vneto sodeloval pri zboru Adria-j. Ima izredno lep in poln bariton.

Krst

Chicago, Ill. — V cerkvi sv. Stefana je bila v nedeljo 11. junija krščena Loretta Marie Kregul, rojena 21. maja, hčerka Mr. in Mrs. Joseph Kregul. Materino dekleško ime je bilo Mary Starc. Oče je pri vojaki. Oba, oče in mati, sta več let pe-la pri Adriji. Bopa Pvt. Ernest Stevens in Mary Kregul.

Poroka

Chicago, Ill. — V soboto 10. junija sta se v cerkvi sv. Stefana pri poročni sv. maši poročila Pvt. John Kuziel in Miss Anne Primozich, hčerka naše odlične družine Mr. in Mrs. Frank Primozich iz 1927 W. 22. Pl. — Mlademu paru vse najboljšé!

Drače čete

Cleveland, O. — Med ameriškimi vojaki, ki so jih v Angliji izvežbali za vpad iz zraka za sovražnikovim hrbtom (glider troops) so tudi naslednji slovenski fantje iz Clevelanda: Frank J. Hočvar, Frank J. Ivancic, William J. Kotnik, Frank M. Perusek, Edward B. Zupancic, Louis Kovacic in Albert Trost.

Slovenske graduantke

Chicago, Ill. — V petek večer 9. junija so na St. Mary's Catholic High School graduirale tri slovenske deklice: Alice Foys, Margaret Racic in Mary Stanish. Prvi dve sta tudi odličnjakinji. Med 147 graduantkami je bila Miss Foys na desetem, Miss Racic pa na tretjem mestu. Obe sta prej hodili v našo farno šolo sv. Stefana.

Padel v bitki

Ely, Minn. — Družina Franka Rozmana je dobila telegram od vojnega departamenta, da je njun sin Louis padel v bitki z Japonci na otoku Hollandia. Star je bil 21 let. Dva njegova brata sta na bojišču.

Nenadna smrt

Fontana, Cal. — Naglo je umrl Alois Skulj, ki je vodil restavracijo. Zadel ga je kap, ko je stregel nekemu gostu. Zgrudil se je in bil na mestu mrtve. Star je bil 57 let in doma od Velikih Lašč na Dolenjskem. Okrog dvajset let je bil uslužben pri Sakserjeve banke, v New Yorku in deset let je bil blagajnik Sakserjeve banke.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.

2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jerlin, 4676 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Suedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Ruper, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnik: Johanna V. Marvar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Godec, 10215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M, So. Chicago, Ill.

UREADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vae pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogli angleške jezika, da se ji pridružijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

INFORMATION ABOUT JUVENILE DELEGATE CONTEST

Every juvenile in good standing of The Western Slavonic Association has a right to become a juvenile delegate to the Third National Juvenile Convention to be held in connection with the Twelfth National (Adult) Convention at Cleveland, Ohio, in August of 1945. Juveniles who transferred to the adult department between Jan. 1, 1942 and Dec. 31, 1944, also have the privilege and right to compete and qualify for delegate.

Juveniles whose parents are not members of the WSA also have this right. Such parents have a right to participate in behalf of their member-child or any other juvenile. We suggest that they themselves join and ask their relatives and friends to join thereby help send their favorite juvenile to Cleveland.

The rules of the Contest are hereby published for your information. Keep them handy, and don't forget NOW is the time to get busy.

Each and every juvenile who receives 50 credits on or before December 31, 1944, shall be entitled to act as a juvenile delegate to the Third National Juvenile Convention at Cleveland with expenses paid not to exceed \$60.00.

One (1) credit will be issued to proposer for each new adult member secured and admitted from Jan. 1, 1942 to Dec. 31, 1944, inclusive.

One (1) credit will be issued to proposer for each new juvenile member secured and admitted during period mentioned.

Proposers will receive such credits only when the new members complete one year of membership. One credit will be deducted for each such new member who drops out of Association before the premiums for one year are collected. New members not having one year's premiums paid at end of contest will be required to pay the necessary amount

in advance before a credit is allowed.

Both adults and juvenile members may participate in this Contest and secure credits, which shall be transferable as explained later. Credits secured by adults are transferable and only of value to any juvenile member. Transfer of credits from one juvenile to another are limited only within a city where there is a WSA lodge located, however, if some representative of the Association secures new members in another town, he may transfer credits to some WSA juvenile of that town or to some juvenile in his own town. Any and all transfer of credits, as well as all credits in favor of a candidate, and those who qualify by obtaining the required 50, must be recorded by the local secretary who will be responsible for correct data and all of which must be reported to the Supreme Juvenile Supervisor not later than February 1, 1945. Return of this contest must absolutely be in by that date.

Additional information and assistance will cheerfully be given by writing to Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine St., Denver 5, Colo.

The terms of this Contest shall not in any way interfere with the commissions, prizes and conditions and terms of the "Insure the Family" Campaign.

All juveniles and those who are now adults graduating since Jan. 1, 1942, are advised and urged to start work at once to secure the required 50 credits. We hope the entire membership will assist them in this work so that we shall have a great convention and wonderful time for the younger folks. It will be educational to them and of great value to our Association. Let all of us work to this constructive end.

ZSZ ENGLISH SECTION

Western Star Lodge No. 16

Pueblo, Colo.

Just a little news from Western Star Lodge.

If any month offers more than the others in its promise for the future it must be June. It cannot be by accident that commencement in a thousand colleges and schools should come in June. There must be something fundamental in the idea that June more than most other months should be the time for the commencement of a new life, a time when preparation being completed a new door to infinite possibilities is opened for those whose studies have been fitting them for the work they are to do. Nor can it be by accident that so many bright-eyed brides and eager grooms choose June as the month in which to take the vow upon which more than any other our very civilization is based. Just what it is that makes June play so great a part in these beginnings we do not know. It is unimportant perhaps that we be able to give the reason but it is desirable that we be able to recognize the fact it is so.

And where do these new beginnings tend to lead. They lead to ends determined in advance by a thousand differing hopes ambitions and desires to fame and fortune in a hundred differing fields to happiness and contentment in endless pleasant homes.

With ambitions for fame and fortune this W. S. A. can have a lot to do, but with the homes we would like to play a part for we have a feeling that more than fame and fortune more than power and prestige home and those things that go to make a home are the really vital matters in this world of ours. The work we do may be important we realize but in large part it is not for the purpose of creating and maintaining a home that we work at all. The ambitions we have may be ever so admirable but can they be satisfactory if home and family are sacrificed for them. What is a home without good life insurance; what is the June bride without insurance?

Let us make the month of June one of the biggest months for our "Insure the Family" Campaign and 36th Anniversary drive. WSA has three different fields for adult and juveniles to happiness. We all know that things happen every day so let us be ready for it. Almost every one of us has a son serving our country. What if something will happen to us at home without any insurance, like my son told us about one of his buddies whose mother died at home while he was in the Pacific and she did not have insurance. That poor boy was very hurt about being so far from home to bury his mother and she was without insurance and without any money. If she had just little insurance policy he would know that there was enough money for her funeral. Don't let such a thing like that happen to you and your son.

Let us look forward in the month

of June and get all the new members we can.

And Buy a Bond in the same month.

JOE BLATNIK.

Trail Blazers Lodge No. 41

Denver, Colo.

A card was mailed to every Trail Blazer by secretary Edward Krasovich. If cards did not reach every member it was because we did not have the latest correct address.

Since we feel every member should do his or her little bit in the present "Insure the Family" Campaign to help No. 41 again win the first prize, keep possession of the trophy and possibly earn the special prize of \$250.00, we urge them to get their prospective new adult and juvenile members in the month of June, if possible.

This is because our lodge ought to contribute a great number of new members in the 36th Anniversary drive announced for May and June and at the same time doing our part in honoring our friend and Supreme Secretary Anthony Jersin. Increased commissions are given proposers of new members and our lodge may become \$100.00 richer. Surely every Trail Blazer wants to pay tribute to Tony. Enroll an entire family this month.

At this point we urge you to buy a War Bond.

Two Important Dates

Our members and friends are asked to keep in mind Sunday, June 25, for that is the day the three Denver WSA lodges will sponsor a picnic at the Slovenian Gardens, 4464 Wash., lasting all day and evening. Program of dancing, song and music with every type of refreshments has already been arranged. Get a ticket which entitles you to 15c in trade, admission to the dance and a chance on a ton of coal and other prizes.

June 22, the 4th Thursday, is really a red letter day. Every Trail Blazer is expected to attend the meeting that evening starting at 7:30. Come early on time—as we have a very brief meeting followed by ??? Something extra-special — a "Mystery"—is in store for you. We want a large attendance, and hope every Supreme officer and other members will attend. You'll be glad you came, in fact, you must be there. Tell other members they are urged and expected to be at the meeting on June 22nd. Bring your better half.

BOOST OUR JUVENILE DEPARTMENT. Help some Boy or Girl Become a Delegate.

TO IN ONO

PO PRVEM JUNIJU SO BENZINSKI ODMERKI B-2 IN C-2 NEVELJAVNI

Urad za upravo cen je oznanil, da odjemalci ne bodo mogli več uporabljati B-2 in C-2 benzinske odmerke brez serijske številke po prvem juniju. Dodatni odmerki obnovljeni prvega marca so oštevilčeni B-3 in C-3 podolgasti kuponi. Vsi B-2

in C-2 kuponi bodo torej nerabljivi odmerki izdani pred prvim marcem in bodo lahko obnovljeni 1. junija.

Tisti, ki ima neporabljen kupon ga lahko prinese krajevnemu odboru za Vojne cene in odmerke v izmenjavo. Odbor bo izdal oštevilčene kupone, ki bodo odgovarjali množini benzina na stare odmerke, ali pa bodo preudarili potrebe in izdali kupone, ki bodo zadostovali za preostalo dobo, a ki ne bodo mnogo presegali v množini na stare kupone.

S tem, da so B-2 in C-2 kuponi postali neveljavni, so ostali v prometu samo oštevilčeni B in C kuponi. OPA poudarja, da je podpis kuponov za motoriste prav tako nujen, čeprav so oštevilčeni. Državno potrdilo in pa številka dovoljenja na vsakem kuponu je še vedno edini način, da se izsledijo vir nezakonitega kupona po izmenjavi za benzin.

OBČINSKI NAČRTI ZA DAN ZASTAVE

Civilne in domoljubne organizacije v mnogih mestih dovršujejo načrte za posebne občinske slovesnosti za dan zastave 14. junija. Predsednikov proglaš pred kratkim je pozival državljanke naj razobesijo ameriško zastavo in kjer je mogoče tudi zastave Združenih narodov ki se borijo na naši strani, "da simboliziramo bratstvo, in skupnost v Bogu za edinstvo in svobodo človeštva."

Predsednik je prosil, da naj ljudje na dan zastave počastijo posebno člane vojnih sil — može in žene enako — katerih čudovita požrtvovalnost našim narodnim idealom daje naši zastavi nov in upalno pomen tistim, ki se borijo proti tlačnji v zasedenih deželah.

Predsednikov proglaš se je zaključil s sledečimi besedami: "... in naj ljudstvo Združenih držav na ta dan razobesi ameriško zastavo iz svojih domov, in naj obenem razobesi simbole svobodoljubnih združenih narodov, brez pomoči katerih ne bi mogli upati na zmago."

HRANA JE BILA POSLANA TUJIM POMOŽNIM ORGANIZACIJAM

Poljedelski oddelek je poročal, da je množina hrane odposlana v marcu vsem agencijam, ki se s tem pečajo, znašala 798-736,255 funtov, medtem, ko je bilo v februarju odposlanih

865,884,856 funtov. Odpošiljatve vključujejo "lend-lease" izvoze, denarne prodaje vojski in drugim državnim agencijam, dobave za Karibejske in Teritorijske zasilne programe, in direktno distribucijo civilnim grupam kakor tudi Rdečemu križu in pomožnim skupinam.

Odpošiljatve za lend-lease so skupno znašale 590,234,920 funtov, a v februarju je izvoz znašal 598,717,657 funtov. Glavni proizvodi dobavljeni našim zaveznikom so bili v sledečem razmerju: Mlečni izdelki in perutnina, 7.8; meso 41.2, masti in olje 4.7, sadje in zelenjava 9.1, žitni izdelki 17.5, sladkor 12.1, posebna dobavila 3, tobak 1, bombaž 1.6. V marcu so lend-lease odpošiljatve bile poslale v Britski imperij 64.3%, v Rusijo 29.5%, in v druge dežele kot Grčija, severna in zahodna Afrika, in v Francoski odbor za narodno osvobodjenje 6.2.

MNOGO MLADIH PROSTOVOLJCEV SE VEŽBA ZA TRGOVSKO MORNARICO

Uprava za pomorski promet je poročala, da se je v zadnjih dnevih priglasiilo v Pomorski urad za upisovanje Združenih držav v 40 velikih mestih več nego 7,000 mladih mož med 16 in 17 in pol letom za vežbanje v Pomorski službi Združenih držav. Okoli 600 mladeničem, ki spadajo v to starostno skupino in so bili sprejeti, je bilo naročeno, naj se nemudoma prijavijo na stanice za vežbanje Pomorske službe Združenih držav.

Uradniki WSA so dejali, da odkar se je vojna pričela, je bilo to največje število prijavljencev in je presegalo število vseh prejšnjih prijav, če računamo za podobno dobo. Ker so pri WSA pred kratkim znižali starost za sprejem trgovskih pomorskih vežbancev, so se mnogi prijavljenci prikazali s svojimi starši, katerih privolitev je potrebna za sprejem.

Pri WSA so dejali, da je sprejem mladih mož v trgovsko mornarico stara navada. Že leta, so Velika Britanija, Norveška, Danska, Francija in Švedska gojile šole za kadete trgovske mornarice, ki so pripravljale mladeniče za življenje na morju, in so dajale tem deželah izvežbane in sposobne pomorščake.

ŠIRITE "AM. SLOVENEK"!

KRATKE VESTI

— Washington, D. C. — Vojni pomožni odbor je predložil prošnjo za \$1,600,000.00, katero svoto potrebuje za pomoč osvobodjenim delom južne Italije, pravi poročilo. Svota se bo nakazala iz relifnega sklada za Italijo.

— Chicago, Ill. — Urad za obrambo in transportacijo svetuje prebivalstvu, naj si nabavi in preskrbi prevoz za zimo zdaj v poletnih mesecih, ker v jeseni in pozimi bo primanjkovalo prevoznih sredstev.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

mašije. Odkar sem bil v domačem hlevu, nisem več videl tako domačega prizorčka. Zlebl in jarem, lepa šekasta krava z lepimi telci... Kravo vidiš marsikje; telet je pa ne le zunaj na polju, temveč tudi po mestu so jih ulice polne... Saj živimo čisto bolj med živino kot med ljudmi, tako govedasti so nekateri dvonožci... Tamkaj sem pa videl hlev prav po starem običaju in kravo s telci, v jarmu pa je bila sveža nemška detelja.

Kmetovanje je pa tukaj drugače kot tamkaj v naših gorskih krajih. Krompir sadimo dvakrat na leto, nemško deteljo kosimo celo leto, razen v nekaj mesecih poletne suše, ko se navadno vse posuši; tako je razlagal Leban, ki je po pravici ponosen na svoj dom, kateremu je vtisnil pečat rojnine.

Tako sem obiskal rojake, v kolikor mi je bilo v kratkem času mogoče. Pri Planinskih se je zbrala naslednji večer prijazna družba in smo videli, da je tudi v Parana naših toliko, da zapojejo lepo pesem, med katero nas je zabaval Mihelčič, kateri je bil kar vsak hip do solz ganjen, da je vendar enkrat doživel, da je spet v veseli slovenski družbi.

Naslednje jutro, 16. julija, se je zbralo še lepo število ljudi k maši v cerkvi sv. Mihaela, nato pa je bilo treba kar žurno spet v pristan in na lančo in nazaj v Santa Fe in spet na pulman ter dalje proti Rosariju in še naprej proti vrvečemu hrushu vsakdanjega življenja v velenem mestu Buenos Airesu.

HELP WANTED — WOMEN

MALE AND FEMALE
MALE HELP WANTED
PULLERS SORTERS BAGGERS
FEMALE HELP WANTED
SHAKERS AND FLAT WORKERS
Apply

ALBANY LAUNDRY CO.
2900 Irving Park Rd.

PRESS OPERATORS ON
PROSPERITY SHIRT PRESS
Experienced or Inexperienced
Good Salary — No Saturday Work
Apply

World Wet Wash Laundry
4100 NO. ROCKWELL

WOMEN FOR LIGHT
FACTORY WORK
IN ASSEMBLY AND METAL DEPARTMENT of near NORTH SIDE MANUFACTURING CONCERN.

This is an opportunity for active women who are mechanically inclined.

NO EXPERIENCE NECESSARY
Pleasant Working Conditions
DAY SHIFT

Close to Chicago Ave. "L" Station
And Surface Lines of North Side.
Apply

LOUIS MELIND CO.
364 W. CHICAGO AVE.

GIRL FOR GENERAL OFFICE
WORK IN SMALL OFFICE
Excellent Working Condition
Convenient to "L" And Street Car
Apply

ROBT. L. WOLFF CO.
221 W. CHICAGO AVE.
Phone: DELaware 3145

GENERAL LABORERS
TIME AND 1/2 OVER 40 HOURS
Good Salary. Good Working Conditions And Transportation.
Experience not necessary. Apply
Avenue Glass And Mirror Wks.
2510 W. MONTROSE

NOTICE

The publication "Amerikanski Slovenec" and its publishers are not responsible for any statement made by any unauthorized person not connected with the publication. We are responsible only for statements given by our Office.

AMERIKANSKI SLOVENEK.

HELP WANTED — MEN

We Want An Engineer
(Must Belong to Union)
GOOD SALARY
Apply

World Wet Wash Laundry
4100 NO. ROCKWELL

WANTED ONE PAINTER AND ONE PAINTER'S HELPER
Permanent Job — Good Wages
ELSTON AUTO SERVICE
3809 North Elston Ave.
Phone: INDependence 4560

JOHNS MANVILLE SALES CORP.
Attention R. V. Massmann
222 NORTH BANK DRIVE
Chicago, 54

DICTAPHONE OPERATOR —
STENOGRAPHER
Beginner considered. Permanent position with nationally known peace time industrial firm currently engaged in essential war work for duration. Air conditioned offices in Merchandise Mart. 3 day week. Reply by letter only. Stating age, salary expected and experience.

JOHNS MANVILLE SALES CORP.
Attention R. V. Massmann
222 NORTH BANK DRIVE
Chicago, 54

FEATHER WORKS, INC.
1523 North Kingsbury

General Factory Work
Time And 1/2 Over 40 Hours
NO AGE LIMIT
This Is Essential War Work
Apply

NORTHERN
Feather Works, Inc.
1523 North Kingsbury

HIGH SCHOOL GIRLS
AND BOYS
(Over 16 Years of Age)
FOR LIGHT FACTORY
WORK
Apply

CADILLAC GLASS CO.
900 W. Cermak Road

GENERAL LABORERS
For work in mirror factory
No experience necessary
Good pay and good working conditions
Time and 1/2 after 40 hrs. — Apply
Garden City Mirror Works
1930 SO. FAIRFIELD AVE.

HELP WANTED — WOMEN

hallicrafters
radio
four times winner
ARMY - NAVY "E"
100% war production

POTREBUJEMO
ZENE IN DEKLETA
za prijetno lahko delo v
tovarni.

Mi vaš izurimo in vam plačamo
polno med učenjem.

Ni delo od kosa. Redne poviške.
Imamo lastno kafeterijo
bolniško oskrbo in zavarovalnino
in plačane počitnice.
Dela tudi za može in fante.

THE
HALLICRAFTERS
CO.
2611 Indiana Ave.

CARS WANTED

WE WANT CARS
ANY MAKE OR MODEL
WILL PAY HIGHEST PRICES
DEL-MAR
7139 EXCHANGE SAG. 5928

HIŠE NAPRODAJ

PRODA SE
za nizko ceno 2 stanovanjska
zidana hiša, spodaj je lep
prostor za trgovino in 3 sobe, zgoraj
6 sob, ter "garage" za dve
kari. Za nadaljna pojasnila se
obrnite na Michael Kraujalis,
1943 W. Cermak Road, Chicago,
Ill.

85

HVALEŽNOST

D-Dan je bil najbolj kritični dan naše generacije. Čutili smo se globo dolžni časopisju, radiju in novinskim filmom, ki nas točno informirajo o gibanju zaveznških sil, odkar se je pričela invazija.

Ta največji čin v zbiranju in razširjanju informacij, ki se jih je kdaj rekordiralo, nam omogoči predvidevati, na kaj so naši može naleteli, ko so pristali, in še bolj popolno razumeti temeljitost naše oblikacije kot posamezniki in organizacije v podpori naših oboroženih sil.

Naše molitve so z vsemi, ki sodelujejo za osvoboditev Evrope, in naše sožalje izrekamo družinam onih, ki so napravili največjo žrtv.

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

Preizkušena ljubezen

Roman. — Iz francoščine prevedla K. N.

Perrena ni vedel, kaj se je prejšnji dan prav tu godilo z njegovo spremljevalko. Neskrbno je torej zavljal na Katalonski trg in krenil mimo hotela "Colon". Prav tedaj sta iz hotela planili dve ženski, mladi, izmučeni bitji. Skušali sta zbežati, toda anarhisti so ju opazili. Pričeli so streljati. Dvema krogla bi bili morda ušli, toda bilo jih je več in ženski sta kmalu obležali sredi trga. Grda mlaka krvi se je pričela nabirati pod njunima truploma.

Orana se je ustavila, neka skrivna moč ji ni dala iti dalje. Z grozo se je zazrla v ležeči trupli. Spoznala je siroti: bili sta tisti dve sestri, ki sta se bali prepozno priti k večerji. Tedaj so anarhisti pričeli opazovati prestrašeno dekle. Svetlolase lepote s sinjimi očmi so na Španskem zelo redke.

Perrena je odhitel dalje. Zbal se je, da bi utegnil doživeti z Orano kakšno neveselost. Ker je imela prav kakor ujetnice iz hotela "Colon" črno obleko, bi jo kdo utegnil imeti za ubežnico. Hitro je zavljal v stransko ulico, Orana pa za njim. S silo se je otresla strahu, ki jo je prevzel ob pogledu na novo grozodejstvo, in hitela za Perrenom. Korakala sta po ozkih, zavitih ulicah med podrtimi hišami in ruševinami; iz nekaterih se je še kadilo. Dobro uro sta tako tavalja, potlej je bila pa mlada žena že tako trudna, da ni mogla dalje. Skrila sta se med ruševine neke hiše, kjer sta lahko bila brez skrbi, da bi ju kdo našel. Razdelila sta si kosilo — kosček čokolade — potlej sta pa čepela v skrivališču vse do mraka. Orana ni dovolila, da bi Perrena odšel po hrano, boječ se, da bi mu kdo sledil.

Šele ko se je čisto znočilo, sta si upala na eno glavnih ulic, od onod st naposled prišla — Perrena kajpak ves čas deset metrov pred Orano — do palače francoskega poslanstva.

Pozno v noči je mladi Španec izročil svojo varovanko njenim rojakom Francozom. Bil je zadovoljen sam s seboj, saj je izpolnil svojo dolžnost. Žena njegovega prijatelja je bila zdaj popolnoma na varnem.

Mlada žena se je mlademu častniku toplo zahvalila za skrbnost in varstvo. Bila je pa tako utrujena, da je koj po svojem prihodu na zaslonem ležišču zaspala.

Dva dni pozneje se je Orana vkrcala na angleški parnik "Timagd". Odplul je z dve sto drugimi begunci v smeri proti Marseillu.

Po nekaj dneh precej viharne vožnje je parnik srečno pristal ob francoski obali.

XV.

Počasi sta se Madame Le Cadreronova in Orana sprehajali po drevoredu na vrtu domačega gradiča. Bil je sončen poletni dan in jasno nebo se je veselo bočilo nad njima. Čeprav je bilo vroče, ni bilo nikakršne sople, zrak je bil čist in prozoren kakor kristal.

"Odkar si se vrnila s Španskega, nisi več takšna kakor poprej. Nekako otožna si, rekla bi, zamišljena. Pred tem bedastim potovanjem si bila tako vesela in razigrana kakor otrok. Zdaj si pa resna in zapeta kakor odrasel človek. Kaj je s teboj, Orana?"

"Odrasla sem, mama. Zdaj nisem več neskrbno dekletce kakor poprej. Preveč grozot sem videla tam doli."

"Oh, ne vem, ali morejo leta tako vplivati na značaj človeka. Morda ta temna obleka? Nisi zdrava, če se ne oblačiš v črno! Le zakaj?"

"Nikar si ne beli glave, mamica. S časom bo tudi to minilo. Še vse preveč so mi pred očmi dogodki, ki sem jih doživela v tisti strašni deželi. Tamkaj menda ni človeka, ki ne bi nosil črne obleke."

"Razumem, da so dogodki vplivali nate, da si se zaradi njih zresnila in prezgodaj

dozorela. Igrava neskrbnost mladih let je padla s tebe kakor lupina. Saj si bila vendar včasih čisto drugačna. Bila si v bistvu vesela in razigrana in še tako strašno doživeti te ne bi moglo tako spremeniti, če se ne bi tebe osebno dotaknilo. Orana, tako mlada si še! Pri dvajsetih letih je človek še zelo, zelo mlad, in nemogoče je, da bi bil tako črnogled, kakor si postala ti! Saj zdaj si vendar doma, na varnem!"

Otožen smehljal je ozaril resni dekletov obraz.

"Mislim, da spomin na takšne grozote le počasi obledi. Ni ga v Barceloni dekleta in tudi ne v Madridu, ki se bo še kdaj tako neskrbno smejala kakor prejšnje dni, ko še ni poznala obstreljevanja in bombardiranja. Da, celo otroci ne bodo mogli tako hitro pozabiti teh grozotnih spominov. Ne moreš si misliti, kaj sem videla in doživela tam doli..."

Hoteč se s silo iztrgati iz žalostnih misli, se je nasmejala, toda tudi ta smehljal je bil otožen in ubog. Skrbnih materinih oči ni mogla prevariti, čeprav je na videz vedro dejala:

"Saj bom spet vesela, mamica! Poglej me, saj sem rdečelična in zdrava. Priznam, da sem še nekoliko otožna, toda tako dobri ste vsi z menoj, da bom prav kmalu spet tako neskrbna in mirna kakor prejšnje dni."

Rahel nasmeh je švignil čez dobrohotni obraz gospe Le Cadreronove. Da, njena edina skrb je bila, da bi bila Orana spet takšna kakor tedaj, ko še ni doživela vojne in njenih grozot. Materinska skrb sleherni prave matere za otrokovo duševno in telesno ravnotežje. Tej skrbi je posvetila vso svojo energijo in vse svoje moči. Sleherni, tudi najmanjši uspeh pri hčerki jo je razveselil.

"Upam, da bo čas zacelil vse rane, Orana," je mehko dejala. "Oče in jaz se bova potrudila, da ne boš ničesar pogrešala in da bo postal tvoje srce spet tako lahko in mirno kakor poprej."

"Tako dobra sta z menoj, očka in ti," je vzdihnila Orana. "Nehvaležna sem, ker vaju ne ubogam. Poglej, mamica, saj se že smejem. Tvoja Orana je že spet vesela."

Nasmejala se je, toda to ni bil tisti neskrbni smeh, ki ga je njena mati tako dobro poznala.

"Nikar se prisiljeno ne smeji, ljubica," ji je dobrohotno dejala. "Nočem, da bi zatrla čustva, ki ti polnijo srce. Rada bi samo, da bi kar najhitreje pozabila grozote, ki si jih doživela tam doli."

"Prosim te, mamica, nikar se preveč ne trudi. Rekla sem že, da bo prišlo to samo po sebi. Ne more se mi goditi bolje, kakor se mi godi. Živim v gradiču, kjer sem se rodila in preživela svoja otroška leta, v okolici, ki jo poznam do poslednje podrobnosti in ki me spominja na nekdanje prelepe dni. Veš, mati, če hočeš pravilno ceniti dom, je dobro, da si nekaj časa daleč, daleč od njega..."

"Mogoče," je dejala gospoda Le Cadreronova. Toda njeno čelo se je zmračilo ob misli, da včasih njena ljubljena hči sicer ni tako filozofirala, zato se je pa tem bolj od srca smejala. Toda rekla ni ničesar več.

Tiho, zatopljeni vsaka v svoje misli, sta mati in hči odšli v gradič.

XVI.

Vrnišvi se v svojo sobo, je začutila Orana živo potrebo po nekem, ki bi mu lahko neskrbno in odkrito razodela svoje srce. Odkar se je vrnila v domovino — in tega je bilo že dobro leto dni — se še ni upala povedati svojim staršem, kaj je doživela v Barceloni. Ni mogla povedati resnice, te strašne resnice! Misel na tisto vznemirljivo noč jo je tudi tu preganjala in pekla, toda vseeno ni imela toliko moči, da bi svojo skrivnost razkrila očetu in materi.

(Dalje prih.)

ODLOČILNI BOJI V TEKU; TEŽAVE ZA NEMCE NARAJČAJO

(Nadaljevanje s 1. strani)

poročilo omenja, da je mesto padlo. Boji so težavni, ker so Nemci poplavlili nekatere pokrajine. A kljub temu odločni pritisk Zaveznikov vsepovsod nadaljuje.

Zadnja poročila omenjajo, da so Nemci privedli večja ojačenja pred Caen na vzhodnem krilu fronte in da so vrgli proti Angležem večje število težkih tankov. V okolici Carentana po divjajo med ameriški četami in Nemci huđi boji nož na nož. Ameriške čete, ki prodirajo po obrežju proti Cherbourgu navzgor podpirajo s silovitimi obstreljevanjem nemških pozicij zavezniške bojne ladje.

Zavezniška poročila še vedno molče o svojih gibanjih, kar je izborna strategija, da so vražnik iz naših poročil ne izve, kako se gibljejo naše sile. Poročajo pa Nemci sami, da so Zavezniški zadnja dva dni izkrcali ponovno večja števila vojaštva in da v več krajih je pristalo zopet večje število zavezniških padalnih čet za nemško fronto.

Iz Madrida pravi vest, da v vsej južni Franciji nastaja med francoskim prebivalstvom odprt odpor. Patriotje se v več krajih odprto borijo z Nemci. Maršal Petain objavlja sleherni dan apele na narod, naj miruje, da se izogne kazni, kar pa vse skupaj ne zaleže nič. Napad pač čuti, da se osvoboditev bliža in z javnim odporom proti okupatorjem sili v svobodo.

K DO BO STRL NEMŠKO MOČ NA BALKANU? — ALI RUSI?

(Nadaljevanje s 1. str.)

zelo razredčene. Po deželi, gozdovih in gorah imajo vso moč partizani. Nemci se kruto znašajo nad prebivalstvom za vsako neprijetnost od strani gerilcev, da bi tako ljudstvo samo obrnili proti gerilcem. Nemško stališče na otoku Kreti je skrajno težavno, ker Zavezniški z bombardiranjem iz ladij in letal silno ovirajo vsako plovbo in zalaganje za Nemce.

Jugoslavija. — V kolikor je

znano v Kairi, v sedanji nemški kampanji Zavezniški s svojimi zračnimi napadi bolj podpirajo delovanje maršala Tita, kakor so ga kadarkoli prej. Sedaj ko je padel Rim in prodirajo zavezniške sile naprej proti severu po Italiji, jim je jugoslovansko in albansko obrežje toliko lažje dostopno.

Opazovalci menijo, da se bodo Nemci v Italiji morali umakniti do črte severno od Florence, drugače bodo v preveliki nevarnosti, da se Zavezniški izkrcajo tukaj ali tam in jih zgrabijo od strani. Nemci nimajo posebnih čet, da bi preprečili zavzetje Balkana.

VIŠINA CENAM DOLOČENA ZA RABLJENE AVTOMOBILE

Washington, D. C. — OPA urad je objavil določene cene za rabljene avtomobile. Cene so določene na podlagi stanja rabljenih avtomobilov in pa koliko milj so prevozili. Prodajalci bodo morali avtomobile jamčiti za 30 dni ali prvih 1000 milj. Druga nižja cena pa velja za prodaje brez jamstev.

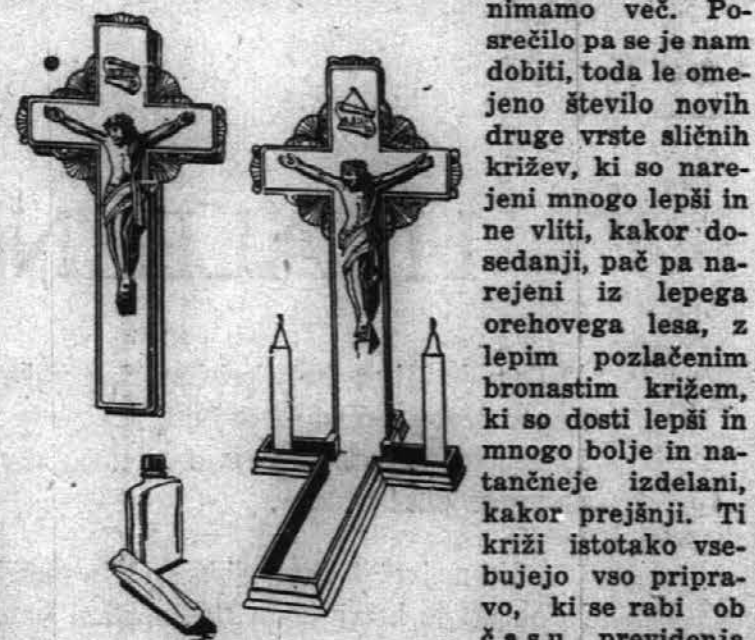
DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK
in
KIRURG
Urad:
1901 West Cermak Road
CHICAGO
Telefon Canal 4918
Residenčni tel.: La Grange 3966
1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

Michael Trisko
in Sinovi
PLASTERING and PATCHING
CONTRACTORS
Pleskarji in popravilci omata in sten.
2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1096
Kadar imate na oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovincem priložnost in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berete novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovincu".

NOVI KRASNI KRIŽI

Vsem onim, ki so zadnje čase naročali križe, ki se rabijo za previdenje bolnikov, sporočamo, da onih križev, ki smo jih do pred kratkim prodajali po \$2.50 nimamo več. Posrečilo pa se je nam dobiti, toda le omejeno število novih druge vrste sličnih križev, ki so narejeni mnogo lepši in ne vlti, kakor dosedanj, pač pa narejeni iz lepega orehovega lesa, z lepim pozlačenim bronastim križem, ki so dosti lepši in mnogo bolj in natančneje izdelani, kakor prejšnji. Ti križi istotako vsebujejo vso pripravo, ki se rabi ob času previdenja bolnikov in so narejeni da se križ odpre, kakor predalček in znotraj so spravljene svečke, stekleničica za blagoslovljeno vodo in prtič. Ti križi so lepi, ko se jih zapre za obesiti na steno in ga kadar ga ne rabite imate na steni kot križ, ki je pravi kras za vsako katoliško hišo.

Teh križev ni mnogo v založbi. Kdor ga želi naj ga nemudoma naroči, ker prav gotovo bodo v kratkem pošlji.

STANEJO S POŠTINO SAMO

\$3.50

Naročila je poslati na:

KNJIGARNA AM. SLOVENEK
1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

Kardinal H. Pelleggrinetti:

SV. CIRIL IN METOD

Predgovor

Predavanje o sv. Cirilu in Metodu ni strokovna znanstvena razprava, namenjena strokovnjakom, marveč na podlagi starih cerkvenoslovanskih in latinskih virov sestavljen kratak in kar najjasnejši prikaz kateheze ali oblike krščanskega apostolata, kakor ga je zamislil in oznanjal poglavitno sv. Ciril vzhodnim narodom, predvsem pa zahodnim Slovanom.

Stare cerkvenoslovanske in latinske vires je izdal dr. Frančišek Pastrnek kot dodatek k svoji v češkem jeziku napisani Zgodovini (Dejini) slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda (Praga 1902). Drugi viri o tej dobi so objavljeni v ogromni, zlasti slovanski literaturi o tem predmetu.

O bogoslovju sv. Cirila, kolikor se da razbrati iz cerkvenoslovanskega Žitja Konstantina (Cirila), je objavil zelo dobre spise msgr. Fr. Grivec, profesor ljubljanske univerze. Fr. Dvornik, univerzitetni profesor v Pragi, je v francoskem jeziku pisal o svetih bratih z ozirom na verske in politične odnose med Carigradom in Rimom.

Še vedno se nadaljujejo raziskave o začetkih stare cerkvenoslovanske književnosti in eropisa. Vprašanje o izvoru glagolske abecede in o njeni verjetni časovni prednosti je povzročilo zanimive razprave in spore.

Naj omenim še najnovejšo zanimivost, namreč kratko razpravo Pogorelova, pravkar objavljeno v Poročilu petega mednarodnega bizantinološkega kongresa (Atti del V. Congresso internazionale di Studi Bizantini), ki je bil septembra leta 1936. v Rimu. Na podlagi starega slovanskega Cirilovega prevoda svetega pisma izvaja Pogorelov, da je prevajalec dovršeno poznal duha in vse odtenke slovanskega jezika, grški jezik pa le nepopolno; iz tega sklepa, da je bil Ciril slovanskega, ne pa grškega rodu.

Ta sklep je prenatrjen, ker se ne ujema z zgodovinskimi viri in ker ne vemo, koliko je Ciril pri prevodu sv. pisma osebno sodeloval, in ker niso ohranjeni niti prvotni niti sodobni rokopisi; zato je težko določiti s koliko natančnostjo je v najstarejših rokopisih ohranjeno osebno in neposredno Cirilovo književno delo.

Sicer pa je mogoče, da je bila Cirilova mati slovanskega rodu, ker je gotovo, da je bila solunska okolica v onem času močno poslovanjena.

Opomba prevajalca. Ta predgovor dokazuje, kako natančno je odlični predavatelj proučil znanstveno vprašanje. Ruski slavist Pogorelov (sedaj profesor v Bratislavi), ki je tukaj omenjen, je s svojimi čudnimi dokazi za slovansko narodnost sv. Cirila in Metoda popolnoma osamljen. Res je, da je Ciril do bro poznal duha slovanskega jezika; Miklošič, Jagić in dr. so to pripisovali tudi sodelovanju njegovih slovanskih učencev. Nikakor pa ni resnično, da Ciril ni znal dobro grškega. Ta trditve Pogorelova odločno in kričeče nasprotuje dejstvom in virom. Vsi stari slovanski, latinski in grški viri predstavljajo Cirila kot Grka, poudarjajo njegovo izredno nadarjenost in bistroumnost, vsi ga predstavljajo kot filozofa, učenjaka; slovanski viri posebej poudarjajo njegovo jezikovno nadarjenost. Papežev knjižničar Anastazij, ki je bral Cirilove grške spise, je pisal škofu Gau-

deriku, da se odlikujejo po tako izredni govorniški spretnosti, da njegov rovtarski (kmečki) latinski prevod daleč zaostaja za izvrstno lepoto. Tako izredno nadarjenost, ki ga je obdudoval Carigrad in Rim ter ga še danes obdudujejo jezikoslovci, pa naj ne bi dobro znal grškega jezika, čeprav je bil sin visokega grškega uradnika in je od prve mladosti govoril grško, proučil klasične in krščanske grške pisatelje, dovršil carigradske visoke šole, bil na njej profesor s častnim naslovom filozofa! K tedanji bizantinski izobrazbi je posebno nujno spadalo dobro znanje grškega jezika.

Trdno je dokazano, da sta bila solunska brata po vzgoji in po narodni zavesti Grka in velika bizantinska domoljuba. Mogoče je, da je bila mati slovanskega rodu in da je imela slovansko služabništvo. Tako bi razložil Cirilovo dobro znanje slovanskega jezika. A vsa domaća vzgoja je bila grška in bizantinska domoljubna. Tudi Pelleggrinetti brez omahovanja predstavlja svetu brata kot Grka.

Uvod.

V 9. stoletju se v verski in kulturni zgodovini pojavita dve bleščeči postavi, ki se nam v nekem oziru predstavljata kot najsvetlejši in največji one dobe. Sveta brata Ciril in Metod sta zapustila še poznim stoletjem velike uspehe svojega ogromnega dela, celo večje, kakor sta mogla sama pričakovati; njuni uspehi še danes vzbujajo živahno raziskovanje, nasprotujoče si ocene, neprestane odmeve slovanskih razmer in verskih nasprotij med Rimom in Carigradom. Njuno slovansko misijonsko delo se danes veliko obširneje razpravlja in ocenja kakor v junji dobi; politika, narodnost in verska miselnost vpliva na gledanje zgodovinarjev in na znanstvene bogoslovne prepire. Naš program pa nam veleva, da si na Cirilu in Metodu ogledamo predvsem tisto, kar je bilo slednjic res vodilna misel njunega življenja; v kakšni obliki sta bila Kristusova glasnika, kakšna je bila njuna krščanska kateheza. Predmet bi terjal nekoliko predavanj. A namen našega "Studium Christi" (Pod tem naslovom so rimski cerkveni krogi l. 1939. priredili vrsto predavanj o odličnejših Kristusovih oznanjevalcih: sv. Cirilu in Metodu, Petru, Ignaciju, Alfonzu in dr.) je, da v bežnem pregledu predstavi občinstvu velikane med Kristusovimi blagovestniki, tako da vzbude občudovanje in željo še globlje proučevanja in korist umski in srčni izobrazbi.

(Dalje prihodnjic)

RAD BI KUPIL MERVARJEVO HARMONIKO

3 ali 4 vrstno novejšega izdelka. Kdor bi jo imel naprodaj, naj piše na:

JOHN PILNEY
3611 West 26th Street,
Chicago 23, Ill.

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 5523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.